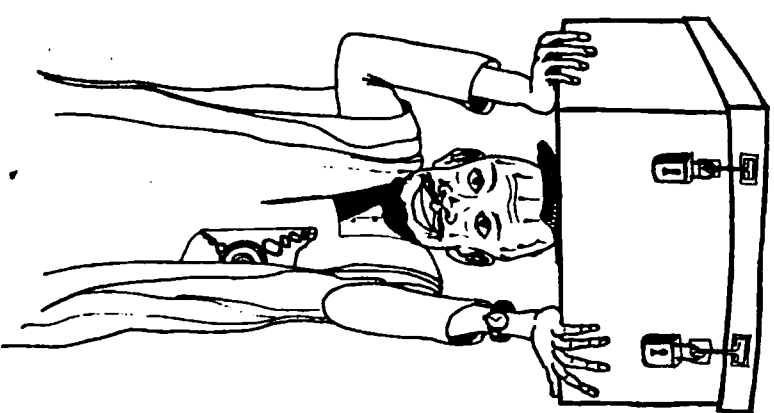

Aishatu Tawaye Shewu Kororom Bilmalan saa 1959nin tambo. Jamiya Niamoiye Universitè Abdoulmounin Dioffo caiden kera kela telammayen cedanaye ngafen, DAFA kidaram kalafere rashiduwaye curo kera-a rufu-ayen saa yindiro cidaano. Kerma DREPLN kidaram na telammadero duno kancoyaden karke.

Kitappa yindi kanderikanderin rufuyina: "Bintu na kananjir yifoyen"-a "Kendega dinaye sai kanadi".
a. Kuru kakadiya ngufu kanderiro kalakcuwuna.

Kendega Dinaye Sai Kanadi

Mme Tawaye Aishatu Shewu Kororom

Kəndəga Dinaye Sai Kanadi

Rufuma

Mme Tawaye Aishatu Shewu Korerom

Fotoma

Bəlama Adam Bundi

**Deuxième Edition
Première Impression
3ème trimestre 2002**

© TOUT DROITS RESERVES

Këndəga Dinaye Sai Kanadi

Kitap adə rashiduwaro rufuniyena. Yim kəra-a rufu-a cerisu dayiya, kitap jiri ani gaisodəa rakca kərayai. Kitappa ani, sendima yiləm kamedəa casarkin. Kam kitappa ania ngufuro kərayiya, owo dinaye kada kəlancuro gayin. Owo noyinia noyin, adəgainin yiləmncu təkai.

Kitap rufungənədə, səmmana kəla kəndəga dinayen. Namtu dinaye nodudə, owo shiro ngəla wo baa. Afi yaye owo ragəmmədə, sancu cədiya fandəmin. Kəndəga dinayedə shi, namtuncu jairo jau. Adəma nankaro, hamkurawande curo manancayen: "Kəndəga dinaye, sai kanadi," can. Na adəlan nandia kolncaskən. Kəla hankallen kitap adəa kəranowo owo ayappe ruiwo.

Mme Tawaye Aishatu Shewu Kororom

Kəndəga Musaye

Kure bəla laa Magaram can mbeyi. Bəladən moi mayafaa laa dəgana. Moincadə jairo kam ngəla. Wundusoro njisciyin. Wundusoa cəraana. Talakasoro jairo banayiyin. Ham bəlaye samma keyin kasarku. Moincaa jairo ngurnoyana. Adəma nankaro sandi samma kəlanca fokcana cidanca ngəlaro cedin. Ham bəla adəye ngufuso shananca kəndər baredu.

Saa adə bəladəro Kəmande Ala nəngəri barkaa cəsaana. Inci ngufuro cududəna. Kəndərra samma kəri tərət. Kəndərra arkəmben gone, ngafufiro yade, dankariyen gone, rogoro yade, samma bərtək casambəna. Yalla samma karuwunca keyi, cidanca kəndərre himmaaro cedin. Ham laa ndoktu cedin, laa korowa lapcai, laa kayim kamcai. Dina wayiyaso, wundu yaye cidancuro njisciyin.

Bəla keyi adəlan kam laa cincu Musa mbeyi. Musadə shi kam kəncialaye ye, talaka ye, amma jairo karuwua. Moi shi yerə kəndər kura cina. Yim bare shi-a yallancu-a cediya, owo cawandənədəa yindiro jegərtin: redadəa moiro cadiya, dayi gapcinadəa yallancu-a jefin. Musa kam barkaa ye, hankalla ye, kuru wunduma shia ruyini.

Musaye kamuwancu yindi: Mairom-a Yagana-a. Tadawancu ye yindi: Ari-a Aji-a. Tadawancudə jairo kurami, cida fanncaye-a kəndərcaye-a samma sandima cedin. Yim laa Musa-a yallancu-a dankari laduro leyada. Layai, layai, ngəla ngələdəa kəkəkəreyai, difi difidəa gūgupcai duwoni, dayi Musa tadawancuro ono: "Nammowo na adəlan dankari ngəla ngəla sammaa kərenowo -səgərin gənanowo, wu lenge falla yala kəndərredəa lange."

Dayi Musa falla yala kendarredero leyono. Isugana, banoncudaa foriro hapcu dunaro cidiro succuwuganama, owo kura laa curo. Wolcu ngelaro layugana, ashe owode dankari. Dankari jiri ngaltema curuni laa, kerkem ndang yijicin. Daada lawarcin lawarcin: "Ada dankaridama? Nda kolle tadawadaro faleyeske," ono curo karuwuncuyen. Dayi Arisoa bowowono. Dankari kura adea kururo tadawancude cagasu kasho.

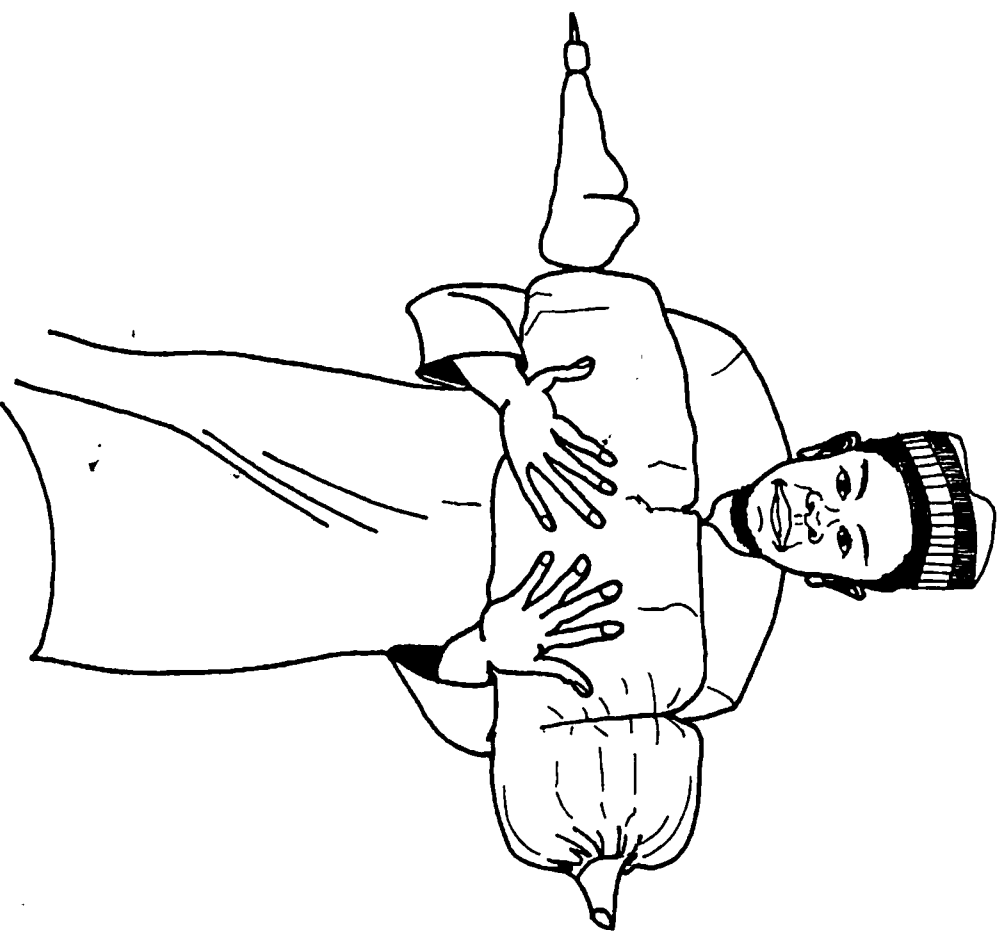
Ari: "Nda ruiye abba, atte dankarima? Dankari kura adagai ngalte ruiyende. Aji, rumin? Cidande kemandeyede jaumaro barkaa." Musa-a tadawancu-a jauru keyi fancana. Dankari kura cawandenadaa goya, ayalkadaro juwal fanncaye cada.

Musa jalcina, owo cuwandenadaa kamuwancuro faleduwuro. Kamuwancudaro faleyuwugana, sandi samma ayapkada: "Atte dankari jiri fi? Jauru kura ye, karidu yede? Endi ngalte dankari adero kura wo ruiyende." Kamuwada keyi fancanadaro, na kalanca cesekkinma noyani. Musaye manayin: "Ala kura, Alaa ardiniyena. Kamani shi tiloncu owo laadaa yidawakayiyin."

Kure kenderra Musayen nema jauru ngufu, amma kemande gai ngalte cawandani. Mande owo cawandinta kambuncaa kalkal. Amma kemandede, caladiyama, ngufu gapcin. Nangari jauru barkayina. Arkam so, ngafuri so, kolci so, ngalo so, samma bartek fiyada. Kamende bela Musasoyen kana ye baa, ngudu ye baa.

Musa komcin: "Dankari ngala adero afigai daskan? Nda kolle Mairomsoa bowonge koraske. Mairom-a Yagana-a arowo!" cu sayia bowowono. Sadaman kamuwancude kasho. "Kerma dankarinde adea moiro yiskiya, ngala wa?" cu Musa sandia cuworo.

Mairom: "Aashe, moindeda jaumaro endiro namkam falesana. Kanco ada shia woyopcina." Musa: "Kolle cinge saringe duwoni, dankaridea shiro yadeske." Sariyu dayugana, sunowancu cekku, kuru wolcu kela biyiyen namcu: "Alaa ardiniyena, wu talakaro her adagai sanade, har wuma moiro mayir yigedesken!"

"Ari-a Aji-a, arowo fado moihero surduwunowo." Tadawancudē yisagenama, juwal fado moiye gowada. Juwaltēn Musa komtu jalla cēdin. "Kərma fadodəro lengiya, afigainin moidēa ruskən? Wu-a alamani talakatalaka adə-a afigainin kolsa moidēa ruskən? Cinna moiye guredumadē kam jaurō ro kuttua. Adə yaye moiro owo laa kudəskəna nəsikiya, wəneye kolsa kongin. Lamar adəa kolnge koyiya, gadero owo moiro ranngē yiskənne fandəskən bawo. Wu talaka adə dankari ngəla adə gai gənia, owo gade shiro kəncoye ndaran fandəskən?"

Moidē Musarō owo ngəla ngəla gadegade kada cigədəna. Mindentu nəngəri ngəlarō cawandənidē, moi arkəm bufu yasku-a masarmi bufu yindi-a fokcu caino. Har nəngəri gade kedoma, Musayē fadon kəmbu moyini. Yim laa ye ngai, kamuwa Musayē yindiso citiloaro curo kəntawu fallen casambugəna, moi lawartəa fancinadē, yimtəa goro kada-a atəmba sanda yindi-a sandiro juwaano. Owo ani sammaa Musa njescini. Moidē safi yaye Musarō banayiyin. Adəma nankarō, karuwukəyincu moiro fəleduwu mayin.

Musa-a tadawancu-a fado moihero kasho. Fadodəro gagawugənama, fuwu moidəyən kələsu kura laa ferkada. Musa sunowancu ficcu, kəla kələsudəyən ngerumngerum fiyu, ngumncu cidin gənyay moia lafiaano. Musa riyina: "Moidē afi cin, dankari adə shiro yiskənadē? Wode owo kasuttuyero wolcini diye." Wolodiya moyidē dankaridəa goyai, gənyai, biya wunduso ayapcina. Naran Musa dankari ngəla adəgai cuwando cai. Moi mana bodiyugəna, wunduso cincu cəda.

Moi: "Musa, Ala barkaancu, owonəm səmmadē jaurō ardingəna. Kəncənəm adəyē jaurō kəyincu fangəna. Wu ye niro owo laa njiskən. Owo mayir səgədəmmadəa condəna laa njiskən. Owo komngəna adəa njiskiya, ni ye karuwunəm jaurō kəyiyin."

Sonduk karidu laa bodowu moiher gənaada. Moidē sonduktəa fərəmcugəna, curodən ngurkuwa wəri wəri kada, samma dinarrin cəmbələna. Dayi moi ngurku fal goyu Musarō co. "Ngo Musa, adə kaanəm; dinartəason, samma kaanəm." Ngurkudē tama dinarren cak cəmbələna. Dayi Musa moia wushewusheyintē, wushewusheyintē, har diyarō culuwu fanncuro leyono.

Fadoro yisugəna, kamuwancuro owo moi cinadəa fəleyuwo. Kamuwadē ye kondodəro biske fartu bodiyada: wurwuri cesekkin, damanca falma bawo. Musa: "Dankaridəa yadəskənadē jaurō moi kondoyina - jaurō wua ardisəna ono. Ngurku ruwi adə tama dinarren cəmbələna, nəmtalakandē dayina. Dinar adə endiro her ngufu cuwudin. Dinartəa ladəskiya, kanti kura laa fərəmngin. Dimiya so, feya so samma yifəskən. Ala moindero cirka co. Wu Musa, moi dafu talakawayen sulduwuna. Nandi yindiso Makkarō lenuwi. Jaurō moindəa ardiniyena."

Ham bəlaye samma lawar adəa fancana. Ndarason Musa moiro dankari gurjam cinadəro noyana, moi ye Musarō ngurku dinarrin cəmbələna cinadəro noyana. Musa dinarncu cəladu, gurusncudən kəmbu kəyi kəyi so, kayimu so cifo. Dankari Musayē ardiyi kada shiro cuwudo.

Jurku kəska kura bəlancayədən, konkaawa balte samma capta nimeyai. Ham samma karuwunca kəyi, owo Musa cuwandənadē nankarō. Musa, shi kam barkaa nankarō, her adə samma cuwando. Adəgaima caman, kam ni talaka yaye halnəm ngəlaa, Ala juwamncin. Ham laa ye karuwusher sandia ceyin. Dankari fal nankarō moi kambo dinar ngurku fal cin? Amma Musa sa cədi!

Kam kanadia samma adəgaima yim laa Ala shiro her cəsayin.

Tamama, ngude boyi

Curo ham Musaro karuwusher cedintən kam laa mbeyi, cuncu Alayi Buwar. Alayi Buwar-a Musa-a bəlanca tilo. Amma Alayi Buwar jaumaro fondi Musayedəa roncu wayina. "Musa badi talakadəma ardiyi kura adəgai cuwandəna ra, adə makancimbaa! Wu ye sai fudu fi yayen owo shi cuwandənədəa koyina fandəskiya!" Adəgai komtə cədin. Alayi Buwarre karuwuncu jauro kuttu.

Caman shi kam bərfa ye, kuru wolodi moiye ye. Shiro moi kəndərra kada cina. Bəri dimiye so, kaniye so, feye so samma cədana. Kəndərradə-a ləmannadə-a samma shi-a moi-aye. Alayi Buwar shi kam jauro josku. Owoncu təmman kambo kəncə cəragəni. Alayi Buwar-a Musa-a halnca gadegade. Alayi Buwar shi kam jauro rokuraa. Kuru shi wundusoa koyinaro curin. Shi hamma bərfa yen koyina, nodu yen koyina canna cərawo. Haldifincudəa wunduso noyina, har moiason.

Bəla Musasoyedən, yim nəngəri koyiya, wunduso reda arkəmcucyedəa moiro cadin. Alayi Buwar shi, arkəm wəri njil laa fado moihero juwayiya, gapcinadəa fannacun royin, laa cəladin. Bərincu-a moiye-a fokkada nankaro, kawu gana cədiyaso, moiro owo fal cin: "Fe fal dowondiyina duwoni, kurkun yigədəskənəma afima dāpcini, konu."

Adəgai moiro gulciya, leyu fedəa biyi cəladin, biyi duwayu shi-a yallancu-a jəgərin. Moidə halncudəa jauro noyina nankaro, nancuro yishiyama, njisciyimbaa: "Yo, lene owo gapcinadəo njiskuwune," cin. Kərma, Alayi Buwar owo cidania bawo. Amma, Musa musko moiher ardiyi cuwandənədəma roncu waano. Shi ye leyu owo laa mayu moiro cadin, dinar cuwandu nankaro.

Alayi Buwar leyu sowancu Malaa curugəna, ono: "Musa moiro dankari cadu dinar ngurku fal cuwando ra? Yo, wu owo moiro yiskəntə dankarisoa koyina. Fərrani yasku mbeyina: dafuncan fal ngalte baskənia mbeyi. Amma shincu ngafeye faltə gana kəriyada. Fər moiro yiskən adə jauro karidu. Kundurincudə samkada duwoni, cələm pədək yiyilcin. Fərni ngəla adəa moiro yiskiya, kundoyin gəna?" cu cuworo. Sowancu Mala afima gulcini, biya "Lene yade," ono Alayi Buwarro.

Dayi Alayi Buwar leyu, fannacun fərncu wuiyu, falla fado moihero leyono. Kəla juwallen manayinnin leyin. Shi tiloncu manayin: "Afi dankaridəye, dankaridəye owo laa wa? Wu fər moiro yadəskən! Kam dankari moiro ciya, ngurku dinarrin cəmbələna cuwandin. Adə kərə fər yadəskiya, sonduk dinarre fandəskən she! Dinar səniamə, owo taman kuraa laa shin."

Alayi Buwar ardiyi kada cuwandin ono. Dinar cuwandiya, leyu kamu bərin goyin, fado bərin cədandin, owo gadegade kada cədinne mayin. Adəgai owo shiro kəyi kəyi jalla komcintələn har fado moihero nayuwo. Isugəna, salamcu, ham cinna fadoyen namkada samməro goro kura kura ngəla ngəla samcuwu, sandia ngəlaro lafiayugəna, ono: "Fər ngəla adə ruwwa she? Fər karidu adə dinaman jirincu gade bawo, adə moiro kuskəna. Moiro gullowo fər ngəla adə wuma shiro cuwudəsko." Fərtəa diyan kolcu dayi moia lafiaduro gawo. Salamcu tudaə moihero gawugənəma, ngərungərūmcu moia ngəlaro lafiəano. Lafiayu dayugəna, ono: "Moi, ngo niro fər ngələma kuskəna, nia ngurnoncəskəna. Nia jauro ardincəskənədəo, fər karidu adəa njiskəna."

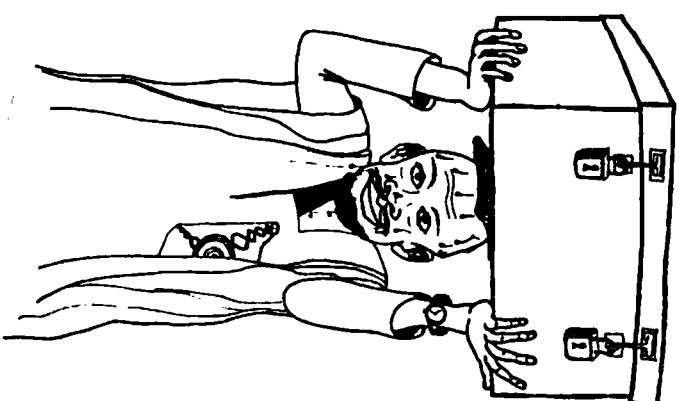
Kalaktuwu wolodiya moiye dəa lawarcu kuru bərinno mana gowono. "Jama, fanowo: mājindədə jauro kam ngəla ye, barkaa ye, shia jauro ardingəna. Ala darajancu cirka. Ala shia ngurnoyu, Kəmani yerebi. Fanni kuyintu todən fər adəa shiro

jenge cuwudasko. Wu nancun affima geni mangan, amma Ala maradunca galcu."

Ham samma carman halncu noyana. Musaye lawar fancinade nankaro, owo laa maduro kedo. Alayi Buwar cikayi cidu dayugana, moide shi ye mana bodyono: "Alayi Buwar, wushe wushe, nia jauru ardinceskena. Far wuro kudermade jauru karidu. Wu ye owo laa mayirro njiskan." Moi wolodiyancudalan fal bowoyu, owo laa samodero yilayilan tatapcuwo. Dayi wolodide tari laaro gawo. Kawu yishintaro, moi Alayi Buwarro manayiyin: "Karmama owo laa niro cuwudin. Kam curo tari rumin todaro gaanade, shima owoda niro cuwudin."

Kamte sonduk kurkowu laa cuwudu bodowu moiye genaano. Moide goyu Alayiro fudu feramtintaso gulcuwu, dayi shiro ono: "Lenamiya, kumoshiyanam sammaa bowone. Sowawanam-a keramiyanam-a yanamganawa-a samma bowonam yisaia duwoni, sonduktaa feramme. Biya fang feramme owo njiskanadaa wunduso curu."

Sondukte jauru kurkowu. Ham yindi shiro banayaa duwoni kelancuro genaada. Fannuro leyinten komcin, ngangayin. "Sondukni ade jauru kurkowu. Ade kare dinarrin cambalana ra owo laa gade moi wuro sana? Wude bafangana; balande samman wuro bafa wo baa. Owo moi sana ade ladeskiya, kamu gade ye gongin. Fado barin ye tandaskan, owo ngufu deskon. Kuma balaro lengiya, Malam Shewumiso, yaani Malaso, Amiranamiso masaiya, sandia lawartuma lawarngambaa, badiya talakawa. Kam owo laa cuwandana fancaiyama, biya samma yisai. Wundumarro owoni yiskembaa, malakancaa kalkal. Ham balaye sammaro gulnge yisa corin. Amma wunduncamaro affima yiskembaa. Musama dinarncu ngurku fal cuwandanade affima wuro sani."

Adagai komcinnin manayin duwoni, Alayi Buwar balancaro kedo. Fannuro gawu sonduk cidin ganayuganama, dayi ganga mayu, ham balaye sammaa bowowada. Tadawa-a ferowa-a ciariya-a kumurcowa-a samma captada. Dayi Alayi Buwar sonduk feramta bodyono. Kokowa yindi sonduktaro laskaada. Feramtunca jauru jau dakkettin feramkada. Curo sonduktayen dankari kura laa kela kattiyen genaada. Dankari kura amma fimtu bodyina. Wunduso ayarpina, wunduso wundu yayea lawarcin. Alayi Buwar ye nunngudero na kelancu cekkinna noyini. Junku inci gai shiro fiyuwo. Dayi kela jurkuro cekku dafu hamben namkono. Gana laa jam cadugana, ham samma shiro kasuttu ceyedo.

Adama nankaro ham dinaye ada: "Owo dinaye nanka, kam kamanambo wode rokura yigedami:"

Imprimé par:
SIL Niger
B.P. 10151
Niamey
NIGER